

Departamentul general pentru armamente

Din cele mai vechi timpuri, conducătorii și-au dorit să dețină puteri militare fără egal care să le asigure dominația statelor mai mici sau mai puțin dezvoltate. În timp, această dorință a evoluat odată cu dezvoltarea tehnologică a omenirii care s-a impus mai întâi în sistemele de arme, devenind o politică a proiecției puterii. Această modalitate de impunere a voinței celui puternic în arealele lui de interes strategic potrivit intereselor, ambițiilor, necesităților și mijloacelor de care dispune a fost exercitată la scară regională, continentală sau globală, determinând ca până în zilele noastre unele state să acumuleze arsenale imense cu sisteme de arme din ce în ce mai distructive.

Însă, proiecția forțelor militare, componentă a proiecției puterii, are și o altă direcție decât cea a dominației, și poate fi privită ca mijloc concret de afirmare a intereselor prin alocarea de trupe regulate, cel mai adesea, împreună cu aliații, sub formă de coaliții sau sub egida organismelor internaționale recunoscute la nivel internațional, pentru impunerea voinței în ceea ce privește oprirea conflictelor, dezamorsarea crizelor, stabilitatea și securitatea regională, cum este cazul forțelor ONU de impunere sau menținere a păcii.

Stocurile de arme nucleare, chimice, bacteriologice și convenționale ce conferă capacitatea de proiecție a forței – capacitatea de descurajare și cea de a transporta o putere copleșitoare aeriană, maritimă și terestră în locuri îndepărtate pe glob și de a câștiga decisiv în confruntări majore – exercită o influență predominantă asupra politicii de apărare a unei țări sau organizații. Aceasta generează cele mai exigente cerințe pentru capacitățile și capabilitățile militare, determină crearea multor sisteme de arme noi și performante pe care armatele le cumpără și modelează conceptele de întrebuințare a acestora în luptă.

Instituția responsabilă de acest domeniu al achizițiilor de sisteme de arme este supusă unei dinamici aparte față de celelalte structuri militare pentru că implică evaluarea nevoilor de înzestrare, marketing, activități legate de proiectare, cercetare, dezvoltare, testare, producție, standardizare, asigurarea calității, finanțare, procurare, managementul contractelor încheiate, sprijin logistic inițial și alte activități, servicii, proceduri și resurse stabilite ca fiind necesare pentru îndeplinirea obiectivelor naționale de apărare, având la bază ciclul de viață al sistemelor militare până la scoaterea lor din uz și posibila valorificare.

Pentru Armata României, în prezent, înzestrarea reprezintă o componentă de bază a procesului de reformă și modernizare, urmărind să asigure atât sistematizarea categoriilor de forțe armate, cât și interoperabilitatea cu structurile NATO. Mai mult, revenirea războiului în Europa, precum și multiplele amenințări și provocări din mediul de securitate globală necesită implementarea imediată a direcțiilor trasate de noul „Concept al NATO 2022” și „Busola Strategică” a UE. Aceste documente propun acțiuni concrete, precum și calendare pentru implementarea acestora, iar domeniul investițiilor în securitate și apărare sunt considerate esențiale. În acest sens, Ministerul Apărării Naționale a inițiat programe majore de achiziții și modernizare a tehnicii și a echipamentelor din dotare, menite să asigure realizarea interoperabilității în domeniul tehnic. Aceste programe se derulează pe perioade de mai mulți ani și necesită alocarea în etape a unor importante resurse

financiare de la bugetul de stat.

Managementul acestor programe, precum și achiziționarea de echipamente necesare implementării obiectivelor armatei și susținerii forțelor participante la operațiuni conduse de NATO sunt asigurate de Departamentul General pentru Armamente, în calitate de autoritate de reglementare în domeniul achizițiilor și autoritate tehnică în domeniul managementului. Această structură a fost înființată în 1917 și și-a schimbat, pe parcursul existenței sale, de nenumărate ori denumirea și, mai ales, forma de organizare. Putem spune că aceasta s-a adaptat încontinuu la necesitățile de înzestrare ale Armatei României, generate de procesul de reorganizare și restructurare parcurs de aceasta evoluând din Ministerul Materialelor de Război la Ministerul Armamentului sau din Direcția Generală a Înzestrării la Departamentul pentru producția de apărare și înzestrarea armatei sau din Departamentul pentru armamente la Departamentul General pentru Armamente.

Ca urmare a acestui proces evolutiv, structura organizatorică a serviciului de înzestrare al armatei a cunoscut o dinamică diversă, atingând dimensiunea maximă în perioada 1938-1944, când, pe lângă structura militară de conducere și gestionare a înzestrării, a inclus și fabrici și uzine specializate, destinate exclusiv susținerii producției de război. De-a lungul timpului, la comanda structurii de înzestrare au fost numiți generali, amirali sau politicieni de renume, dintre care trebuie amintiți Vintilă I. C. Brătianu, între 1917- 1918, și Gheorghe Tătărescu, în perioada 1934-1937. În perioada postbelică, începând cu 1970, Direcția pentru armamente a coordonat industria națională de apărare, structurile responsabile cu înzestrarea armatei, institutele de cercetare și operatorii economici din industria națională de apărare concretizându-se prin realizarea a numeroase sisteme de arme și echipamente militare, multe dintre ele fiind și în prezent în uz.

După 1989 și, mai ales după integrarea României în NATO, Direcția generală pentru armamente a intrat într-un proces de modernizare aliniindu-se la procesul de adaptare la noile necesități ale Armatei României, generate de procesul de reorganizare și restructurare pe care îl parcurge aceasta în integrarea sa în structurile NATO. Pe lângă responsabilitățile sale pe linia dezvoltării de tehnică și înzestrare a armatei, pentru realizarea misiunii sale, departamentul urmărește, totodată, întărirea relațiilor bilaterale pe domenii tehnico-militare cu țări membre NATO, parteneri, precum și cu alte state, contribuind astfel la întărirea cooperării internaționale în domeniul armamentelor.

Elementul de bază în abordarea problemei înzestrării Armatei României îl constituie necesitatea înzestrării forțelor luptătoare cu suportul tehnic care să asigure superioritatea în toate tipurile de conflicte moderne. Pe lângă aceasta, este necesară și recunoașterea faptului că investiția în echipamente, sisteme de arme și tehnologie militară este o componentă critică a viitoarei capacități strategice defensivactive a României în contextul geostrategic EuroAtlantic în care se află în prezent. Astfel, principalul obiectiv al Direcției generale pentru armamente este achiziționarea sistemelor de arme care înglobează tehnologii moderne în scopul satisfacerii cerințelor categoriilor de forțe ale armatei, pentru asigurarea interoperabilității cu forțele NATO și în corelare cu resursele puse la dispoziție de statul român. Un alt obiectiv îl constituie modernizarea sistemelor de arme

aflate în dotare, activitate care se realizează în cadrul unor programe de cooperare, având ca scop îmbunătățirea fiabilității și creșterea performanțelor acestor sisteme pentru a satisface cerințele categoriilor de forțe, concomitent cu realizarea interoperabilității în domeniul tehnic.

Modernizarea înzestrării armatei presupune un proces complex care, pe lângă sistemele de arme și echipamente, se va reflecta și în asigurarea, modernizarea și dezvoltarea suportului logistic al trupelor, mentenanței tehnicii, asistenței medicale și a infrastructurii militare. Un al treilea obiectiv este menținerea cheltuielilor alocate domeniului cercetare-dezvoltare la un nivel care să permită modernizarea înzestrării forțelor, tendință corelată cu implicarea cât mai mare a industriei naționale în realizarea programelor de achiziții, Direcția generală pentru armamente asigurând interfața dintre Ministerul Apărării Naționale și operatorii economici din industria națională de apărare.

Totodată, specialiștii acestei structuri desfășoară activități de colaborare pentru adaptarea cadrului legislativ aferent restructurării și privatizării industriei de apărare, contribuind totodată și la armonizarea acestuia cu cerințele NATO și UE, elaborând informări și materiale documentare în acest domeniu și implicându-se în sprijinirea cooperării operatorilor economici autohtoni producători de echipamente militare cu agențiile NATO și UE specializate, precum și promovarea produselor și imaginii industriei de apărare autohtone prin organizarea de expoziții, conferințe și seminare internaționale. Cele mai importante structuri aflate în subordinea Direcției generale pentru armamente sunt Agenția de cercetare pentru tehnică și tehnologii militare, Direcția comisii reprezentanți militari, Centrul de metrologie, Agenția militară de standardizare, Oficiul de control al importurilor și exporturilor de produse speciale, Serviciul management achiziții prin agenții NATO și acorduri Guvern la Guvern, Serviciul management contracte de achiziții pentru operații speciale și ISR, Oficiul INFOSEC Comunicații și Tehnologia Informației, iar cele aflate în coordonare sunt Compania națională „ROMTEHNICA” S.A., S.C. Roarmysecurity S.A. și S.C. Roarmycatering S.A.

Cele mai importante programe de înzestrare finalizate până în prezent sunt achiziționarea a 7 avioane de transport tip C 27J Spartan cu un pachet de suport logistic inițial, care include și un simulator de zbor, a sistemelor de rachete sol-aer cu bătaie medie HAWK XXI pentru asigurarea apărării aeriene pe distanțe medii, împotriva țintelor care evoluează la înălțimi joase și medii și integrarea lor în Sistemul de comandă- control aerian național, modernizarea elicopterului IAR 330 ce a fost ambarcat la bordul fregatelor tip T22R pentru a asigura creșterea sprijinului necesar prin creșterea capabilității de luptă antisubmarin, creșterea capabilității de căutare și salvare și sprijinirea misiunilor de combatere a traficului ilegal pe mare, achiziționarea transportoarelor blindate pentru trupe 8x8 tip Piranha IIIC, achiziționarea radarului mobil, tridimensional cu distanță mare de descoperire pentru asigurarea operațiilor aeriene în cadrul sistemului integrat de apărare

aeriană al NATO (NATINADS), modernizarea tancului românesc TR- 85 M1, achiziționarea sistemului antiaerian 2x35mm autopropulsat GEPARD, achiziționarea de autoturisme de teren blindate și neblindate și realizarea unui sistem de comunicații strategic, compatibil cu NATO prin asigurarea legăturii permanente, flexibile și sigure între unitățile militare din țară și cele desfășurate în teatrele de operații.

Programele de înzestrare au continuat și au în prezent contracte de achiziție în derulare pentru transportorul blindat pentru trupe 8x8 PIRANHA V, sistemele de rachete sol-aer cu bătaie mare HSAM Patriot, sistemele de lansatoare multiple de rachete cu bătaie mare HIMARS, avioanele de luptă multirol F-16, platformele de transport auto multifuncționale pe roți IVECO, sistemele de instalații mobile de lansare rachete antinavă, sistemele ISTAR pentru asigurarea sprijinului cu informații al structurilor de cercetare prin senzori, sistemele radar de supraveghere terestră GSR, revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR- 99 și sistemele de aeronave fără echipaj uman la bord destinate culegerii de date și informații de interes militar.

Pentru viitor structura de înzestrare a armatei are o serie de programe de înzestrare în pregătire pentru achiziționarea tancurilor de luptă, a mașinilor de luptă a infanteriei pe șenile și autoturismelor blindate tactice de tip ușor, a sistemelor integrate de apărare aeriană apropiată SHORAD - VSHORAD, a sistemelor C4I cu capabilități de integrare ISTAR pentru comandamente de nivel batalion și brigadă, a sistemelor obuzier calibru 155 mm de nivel batalion, a sistemelor de rachete antiaeriene cu rază foarte scurtă de acțiune portabile MANPAD și a sistemului de război electronic mobil SREM.

Deși paradigma desfășurării conflictelor armate s-a schimbat radical, rolul specialiștilor din cadrul Direcției generale pentru armamente a rămas, în esență, neschimbat: astăzi, prin planul politicilor și al strategiilor de înzestrare, Ministerul Apărării Naționale urmărește crearea și menținerea unei armate de profesioniști, suplă și eficientă, organizată și dotată la standarde NATO, care să dispună de tehnică și echipamente militare de ultimă generație, care să asigure interoperabilitatea și compatibilitatea cu aliații și partenerii noștri, astfel încât militarii români să fie în măsură să participe în orice moment și necondiționat la misiunile încredințate.

Liniile de acțiune ale Direcției generale pentru armamente au fost validate practic, în teren, de militarii români care au acționat în teatrele de operații, pe timpul misiunilor executate de aceștia, demonstrând că specialiștii din acest domeniu sunt în permanență conectați la necesitățile tehnice pe care le au forțele luptătoare.

Col. (r) Antonio Marinescu